

Дело C-13/20**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

14 януари 2020 г.

Запитваща юрисдикция:

Cour d'appel de Bruxelles (Белгия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

20 декември 2019 г.

Жалбоподател:

Top System SA

Въззиваем:

État belge (белгийска държава)

1. Предмет и факти по делото

- 1 Службата за подбор и ориентиране на персонала (наричана по-нататък „Selor“) на публичните административни ведомства разполага със система за подаване на кандидатури онлайн.
- 2 Дружество Top System (наричано по-нататък „Top System“) разработва компютърни програми. То изгражда собствена платформа „Top System Framework“ (наричана по-нататък „TSF“). TSF е базирана на „NET Framework“ на Майкрософт — набор от инструменти, който улеснява работата на програмистите и в който TSF добавя допълнителни функции и подобрения.
- 3 За да даде възможност на Selor да използва подадените онлайн кандидатури, по искане на службата Top System разработва различни нови приложения (наричани по-нататък „приложенията на Selor“), едно от които, „Selor Web Access“ (SWA), е представено през март 2004 г.

- 4 Приложенията на Selor включват, от една страна, елементи, разработени „по мярка“ в отговор на потребностите и изискванията на службата, и от друга страна, елементи от самата TSF.
- 5 Top System и Selor си сътрудничат в продължение на няколко години. В резултат от трайни проблеми във функционирането на системата, Selor се опитва сама да намери решение. В началото на 2019 г. Top System констатира технически интервенции в инсталираната TSF платформа с приложенията на Selor.
- 6 С определение от 2 февруари 2019 г. председателят на tribunal de commerce de Bruxelles (Търговски съд Брюксел) уважава молбата за събиране на доказателства, внесена от Top System.
- 7 В доклада си експертът пише:

„Анализът на сметните данни установява, че Selor действително извършва декомпиляция на обектните библиотеки на Top System, за да възстанови техните изходни кодове; за целта е много вероятно Selor да е използвала инструмент като „Reflector“ (с поне един екземпляр от който Selor разполага на работната станция на [X] (...)).

Констатирам, че в два конкретни изходни кода е внесена промяна на 19 декември 2008 г.; на тази дата всички файлове в директорията са подменени: констатирам, че всички препратки към бинарната версия на „Top System“ са променени в препратки към изходния код, добавен на същата дата“.
- 8 На 6 юли 2009 г. Top System призовава на съд État belge (белгийската държава) и иска по-специално:
 - да се установи декомпиляцията на TSF, извършена от Selor в нарушение на изключителните права на Top System, която представлява фалшификация на произведение, и
 - белгийската държава да бъде осъдена да обезщети Top System за декомпиляцията и копирането на изходните кодове на TSF.
- 9 С решение от 19 март 2013 г. tribunal de première instance de Bruxelles (Първоинстанционен съд Брюксел) отхвърля иска.
- 10 Top System сезира cour d’appel de Bruxelles (Апелативен съд Брюксел) и поддържа исканията си.

2. Относими разпоредби

Директива 91/250/ЕИО на Съвета от 14 май 1991 година относно правната защита на компютърните програми

11 Член 4 гласи:

„Ограничени действия

При условията на членове 5 и 6 изключителните права на притежателя на право, по смисъла на член 2, включват правото да извършва или да разрешава:

а) постоянното или временното възпроизвеждане на компютърна програма по какъвто и да е начин и в каквато и да е форма, изцяло или отчасти. Доколкото зареждането, изобразяването на екран, изпълняването, предаването на разстояние или съхраняването на компютърната програма изискват такова възпроизвеждане, [те] изискват разрешението на носителя на правата;

б) превеждането, преработката, обработката и всякакво друго изменение на компютърна програма и възпроизвеждането на съответните резултати, без да се накърняват правата на лицето, което изменя програмата;

[...]“.

12 Член 5 гласи:

„Изключения от ограничените действия

1. При липсата на специфични договорни разпоредби, действията посочени в член 4, букви а) и б), не изискват разрешението на притежателя на права, когато те са необходими за използването на компютърната програма от лицето, което законно я е придобило в съответствие с предназначението ѝ, включително за отстраняване на грешки.

[...]“.

13 Член 6 гласи:

„Декомпиляция

1. Разрешение на притежателя на права не се изисква, когато възпроизвеждането на кода и превеждането му от една форма в друга по смисъла на член 4, букви а) и б) са единственият възможен начин за получаване на информацията, необходима за постигане на съвместимостта на самостоятелно създадена компютърна програма с други програми, при условие че се спазват следните изисквания:

- а) тези действия се извършват от лицензополучателя или от друго лице, което има право да използва копие от програмата, или от тяхно име от лице, упълномощено да извърши това;
- б) информацията, необходима за постигането на съвместимост, не е била преди това вече предоставена на лицата, посочени в буква а); и
- в) тези действия се отнасят до части от оригиналната програма, които са необходими, за да се постигне съвместимост.

2. Разпоредбите на параграф 1 не позволяват информацията, получена по този начин:

- а) да се използва за цели, различни от тази, за постигане на интероперативност на самостоятелно създадена компютърна програма;
- б) да бъде предоставена на други, освен когато това е необходимо за съвместимостта на самостоятелно създадената компютърна програма; или
- в) да се използва за развитието, производството или търгуването на компютърна програма, съществено сходна в нейната обективирана форма или за всякакво друго действие, което нарушава авторско право.

3. В съответствие с разпоредбите на Бернската конвенция за закрила на литературни и художествени произведения, разпоредбите на този член не могат да се тълкуват по начин, който позволява приложението им да се използва за неоснователно накърняване на законните интереси на носителя на права или да влизат в противоречие с нормалното използване на компютърната програма“.

3. Становища на страните

Selor

- 14 Selor признава, че е извършила декомпиляция на част от TSF, чиито функции са били включени в приложенията на Selor, за да деактивира дефектна функция.
- 15 Основното твърдение на Selor е, че договорните разпоредби, които уреждат отношенията ѝ с Top System, предвиждат отказ от страна на Top System да противопоставя авторските си права за всякакви случаи на използване на приложенията. Оттам Selor извежда в своя полза право на достъп до изходния код на всички доставени от Top System приложения, което включва възможността ѝ да получи достъп до него чрез декомпиляция.

- 16 При условията на евентуалност Selor поддържа, че декомпиляцията е разрешена с цел отстраняване на грешки съгласно Директива 91/250. Според Selor проектантските грешки при създаването на програмата, разработена от Top System (и конкретно две приложения от програмната платформа TSF), както и липсата на бърза реакция за намиране на разрешение на проблемите, изложени от службата, правят невъзможно използването на програмата в съответствие с предназначението ѝ, което обосновава декомпиляцията. Selor се позовава и на своето право „да наблюдава, изучава или изпитва функционирането“ на програмата, „за да определи идеите и принципите“, заложи в съответните функции на TSF, с цел да намери начин да преодолее спънките, които предизвикват (член 5, параграф 3 от Директива 91/250).

Top System

- 17 Top System упреква Selor, че е извършила декомпиляция на неговата програмна платформа „TSF“, без да е имала право нито по договор, нито по закон. То уточнява също, че при всички положения е щяло да се противопостави, тъй като „приложенията са едно, а Framework TSF е нещо съвсем друго“. То счита, че TSF не е разработена за Selor, която не е финансирала тази платформа, представляваща вътрешна разработка на Top System, притежавана изцяло от него.
- 18 Във връзка със законната възможност за декомпиляция то поддържа, че това действие е възможно само за осигуряване на оперативна съвместимост на програмите (член 6 от директивата), а не за отстраняване на грешки в тях (член 5, параграф 1 от директивата), чието съществуване то освен това оспорва. При положение че апелативният съд реши да тълкува законната разпоредба (транспонираща член 5 от директивата) в смисъл, че допуска отстраняването на грешки, Top System иска съдът да отправи запитване до Съда на Съюза. При условията на евентуалност Top System поддържа, че ако в последната хипотеза декомпиляцията е обоснована, тя трябва да се извърши при стриктните условия, предвидени в член 6 от директивата.
- 19 Що се отнася до изключението по член 5, параграф 3 от директивата, Top System сочи, че декомпиляцията не е извършена в тестова среда, а и по време на разработване от програмисти на Selor.

4. Съображения на Апелативния съд

- 20 Апелативният съд подчертава, че Top System не предоставя всички изходни кодове за приложенията на Selor.
- 21 При неизпълнение на договора обаче Selor трябва да изиска от Top System да ѝ предаде изходните кодове, а не да извършва декомпиляция на обектния код. Тъй като не е изисквала от Top System предаването на изходните кодове,

на което е имала право по договор, и тъй като умишлено се е поставила извън рамките на изпълнение на договора, Selog трябва да докаже, че е изпълнила законовите условия за извършване на декомпиляция.

- 22 Апелативният съд излага накратко позициите на страните. Според Top System има само две хипотези, в които може да се прави декомпиляция: разрешение от автора и търсене на оперативна съвместимост (член 6 от директивата). За сметка на това декомпиляцията не е разрешена за отстраняването на грешки, противно на постановеното в обжалваното първоинстанционно решение. Според Selog обаче отстраняването на грешки чрез декомпиляция е разрешено от националния закон (транспониращ член 5, параграф 1 от директивата), тъй като разпоредбата позволява да се извършат всички действия, предвидени в член 4, буква б) от директивата, и следователно, освен превеждане, преработка и обработката, позволява също „всякакво друго изменение на компютърна програма и възпроизвеждането на съответните резултати“.
- 23 Апелативният съд отхвърля възражението, изведено от член 5, параграф 3 от директивата. Тази разпоредба всъщност позволява на лицето, което има право да използва копие от компютърна програма, само да наблюдава, изучава или изпитва функционирането на програмата, за да определи идеите и принципите, които са заложили в който и да е елемент на програмата, докато осъществява всяко от действията, които има право да извърши, по зареждане, изобразяване на екран, изпълняване, предаване на разстояние или съхраняване на програмата. Апелативният съд счита, че декомпиляцията, извършена от Selog, очевидно излиза извън тези рамки.
- 24 Следователно трябва да се установи дали декомпиляцията на цялата или част от компютърна програма е сред действията, предвидени в член 4, букви а) и б) от Директива 91/250, които легитимният ползвател на програма може да извършва, за да отстранява грешки.
- 25 Нито текстът на директивата, нито наличната съдебна практика дават достатъчни указания, за да се отговори на този нов тълкувателен въпрос относно директивата, който представлява общ интерес за еднаквото прилагане на правото на Съюза.

5. Преюдициални въпроси

- 26 Cour d'appel de Bruxelles (Апелативен съд Брюксел) поставя следните въпроси на Съда:
- Трябва ли член 5, параграф 1 от Директива 91/250/ЕИО на Съвета от 14 май 1991 година относно правната защита на компютърните програми да се тълкува в смисъл, че разрешава на легитимния приобретател на компютърна програма да я декомпилира изцяло или отчасти, когато декомпиляцията позволява отстраняването на грешки, засягащи

функционирането на програмата, включително когато отстраняването им се изразява в деактивиране на функция, засягаща правилното функциониране на приложението, включващо тази програма?

- При утвърдителен отговор трябва ли освен това да са изпълнени условията по член 6 от Директивата или други условия?

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ